

Hva kan vi ta med oss fra Friluftslivskonferansen i Fredrikstad?

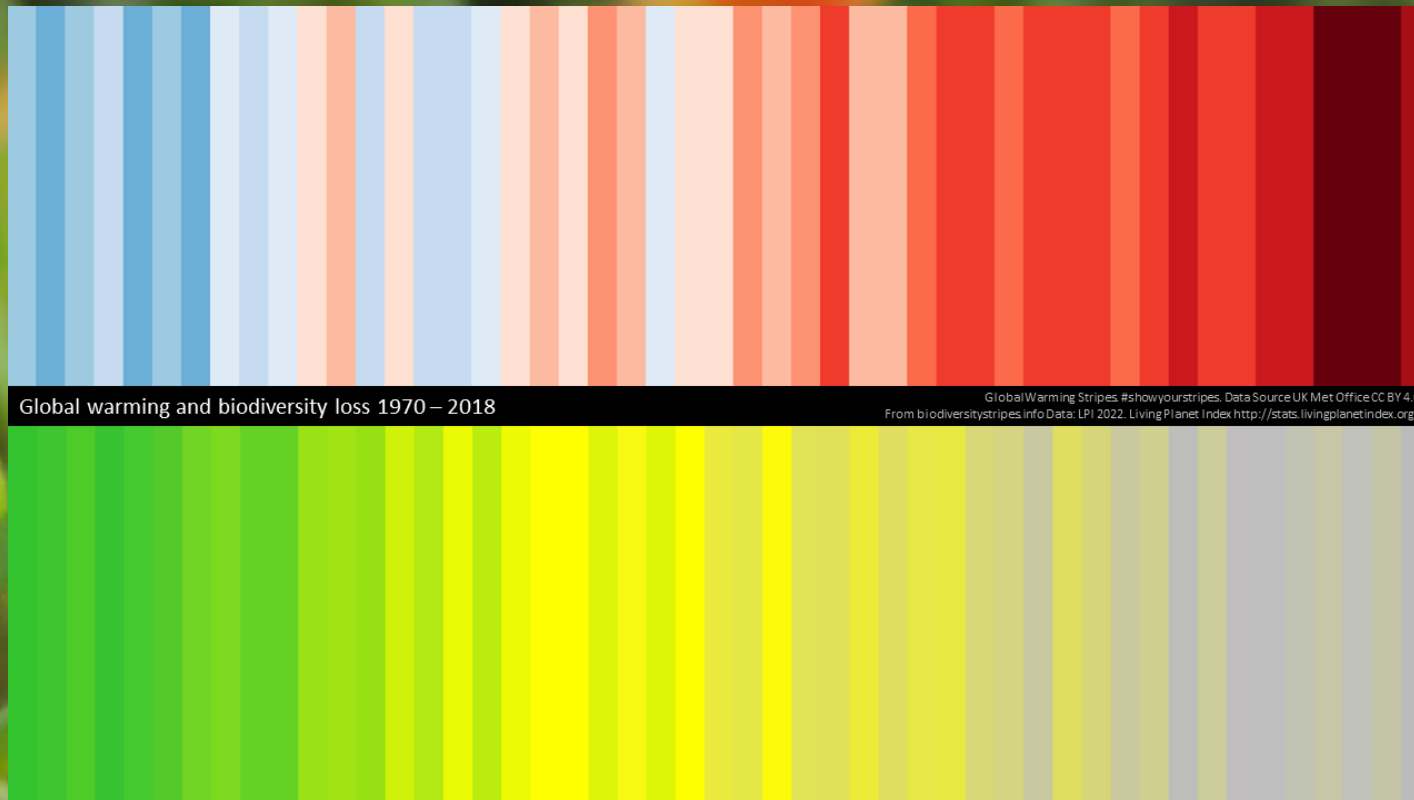
Oppsummering ved Bjørnar Eidsmo,
Friluftslivets år, Norsk Friluftsliv

Earth Systems crisis in times of turbulence.

A walk in the forest or (part of) the solutions?

Hans Bruyninckx, Universitetet i Antwerpen, tidligere direktør for European Environment Agency (EEA) og Europas ekspert på klima, miljø og bærekraft.

Trippel planet krise

- Klimaendringer
- Naturmangfold reduseres
- Ressursbruk er ikke bærekraftig
- Helse og velvære

Earth Systems crisis in times of turbulence.

A walk in the forest or (part of) the solutions?

Hans Bruyninckx, Universitetet i Antwerpen, tidligere direktør for European Environment Agency (EEA) og Europas ekspert på klima, miljø og bærekraft.

«Vekst i naturen er annerledes
– der går ingenting til spille».

«Uten kontakt med naturen
blir vi redde for den».

Friluftsliv: Besettelse for utstyr
og mote

Escapism: Kan du løpe fra
problemene?

«Hva slags politikk trenger vi? –
Rethink all systems.
De som vil løse problemene er også
de som forårsaker dem. Det mangler
en sentral autoritet på dette
området.»

Oppdag nøkkelen til å bevare økosystemene og ta grep mot naturkrisen!

Vigdis Vandvik, Universitetet i Bergen

«Mellom 80 og 89 prosent av verdens befolkning ønsker at myndighetene skal gjøre mer for å adressere klimaendringer».

Foto: Lars Arvid Oma

Oppdag nøkkelen til å bevare økosystemene og ta grep mot naturkrisen

- Å ta vare på naturen er den beste forsikringsordningen
- Vi klarer ikke å ta vare på naturen
- Vi skulle hatt en plan. Vi har naturavtalen
- Det er ikke kunnskapsbasert å ikke gjøre noe

Naturbasert reiseliv

Trygve Sunde Kolderup & Haaken Christensen, Spor eco

«Norsk naturforvaltning går på sparebluss. Hadde Lofotodden nasjonalpark ligget i utlandet, ville det vært ti ganger så mange som jobbet med naturforvaltningen her».

Ole Jacob Kvalshaug, Nasjonalparkforvalter, Lofotodden Nasjonalpark

Naturbasert reiseliv

Trygve Sunde Kolderup & Haaken Christensen, Spor eco

«Det er som å invitere 34 til middag og ha bestikk til fire. Det kommer til å gå galt. Det kan vi ikke la skje i dette landet. Besøksforvaltning er utrolig viktig».

Dag Terje Klepp Solvang, tidligere generalsekretær, DNT

Naturbasert reiseliv

Trygve Sunde Kolderup & Haaken Christensen, Spor eco

«Når en sti blir så populær at den oppleves som et reiselivsprodukt og ikke et turmål for befolkningen, støtter ikke frivilligheten opp om den. Det er lettere for oss å få stifaddere til de andre stiene her enn til Romsdalseggen».

Arnstein Eide, DNT Romsdal

Naturbasert reiseliv

Trygve Sunde Kolderup & Haaken Christensen, Spor eco

«Allemannsretten kan ikke hindre regulering. Det må kunne være forskjell på rekreasjon og kommersiell bruk av naturen».

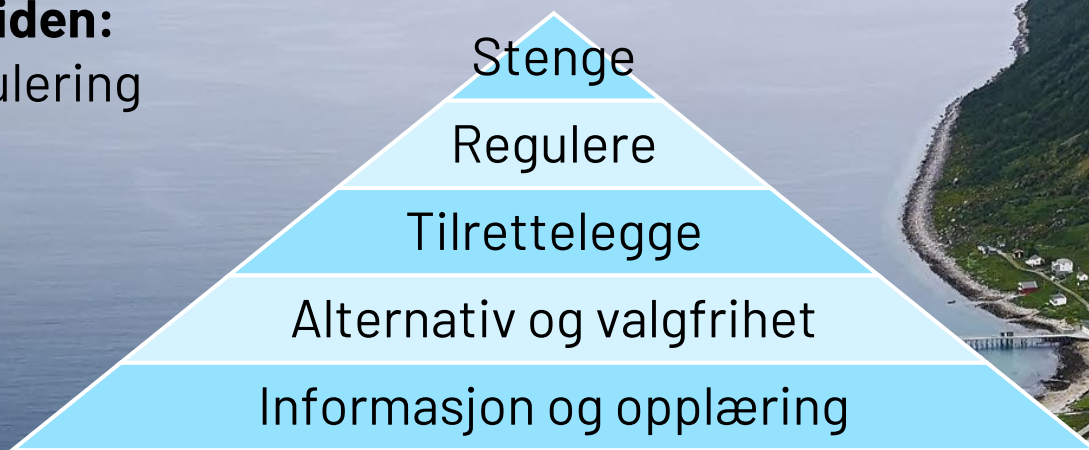
Lone Helle, reiselivssjef Visit Tromsø

Naturbasert reiseliv

Trygve Sunde Kolderup & Haaken Christensen, Spor eco

Tiltakspyramiden:

Nivåer av regulering
av ferdsel

Helhetlig folkehelse og helsefremmende samfunn

Vigdis Holm (Fremsam)

«Felleskap og gode relasjoner er viktigere for folkehelsen enn all sunn mat og fysisk aktivitet til sammen. Frivilligheten er gull og et kinderegg. Der får du alt dette».

Helhetlig folkehelse og helsefremmende samfunn

Vigdis Holm (Fremsam)

Mer tid og rom til fri lek er den viktigste forebyggende «medisinen» vi kan gi våre barn for å forebygge mistriksel og psykiske helseplager.

Charlotte Lunde, lege og forfatter

DU er viktig for fremtidens friluftsliv

Karen O'Brien, medgründer
i cCHANGE og professor i
samfunnsgeografi ved
Universitetet i Oslo.

«Vi må se oss selv som en del av
naturen».

Om gjennomgripende samfunnsendringer:

«For å få til ekte forandring som
gjelder hele systemet, må hele
samfunnet og alle deler av
myndighetene jobbe sammen.

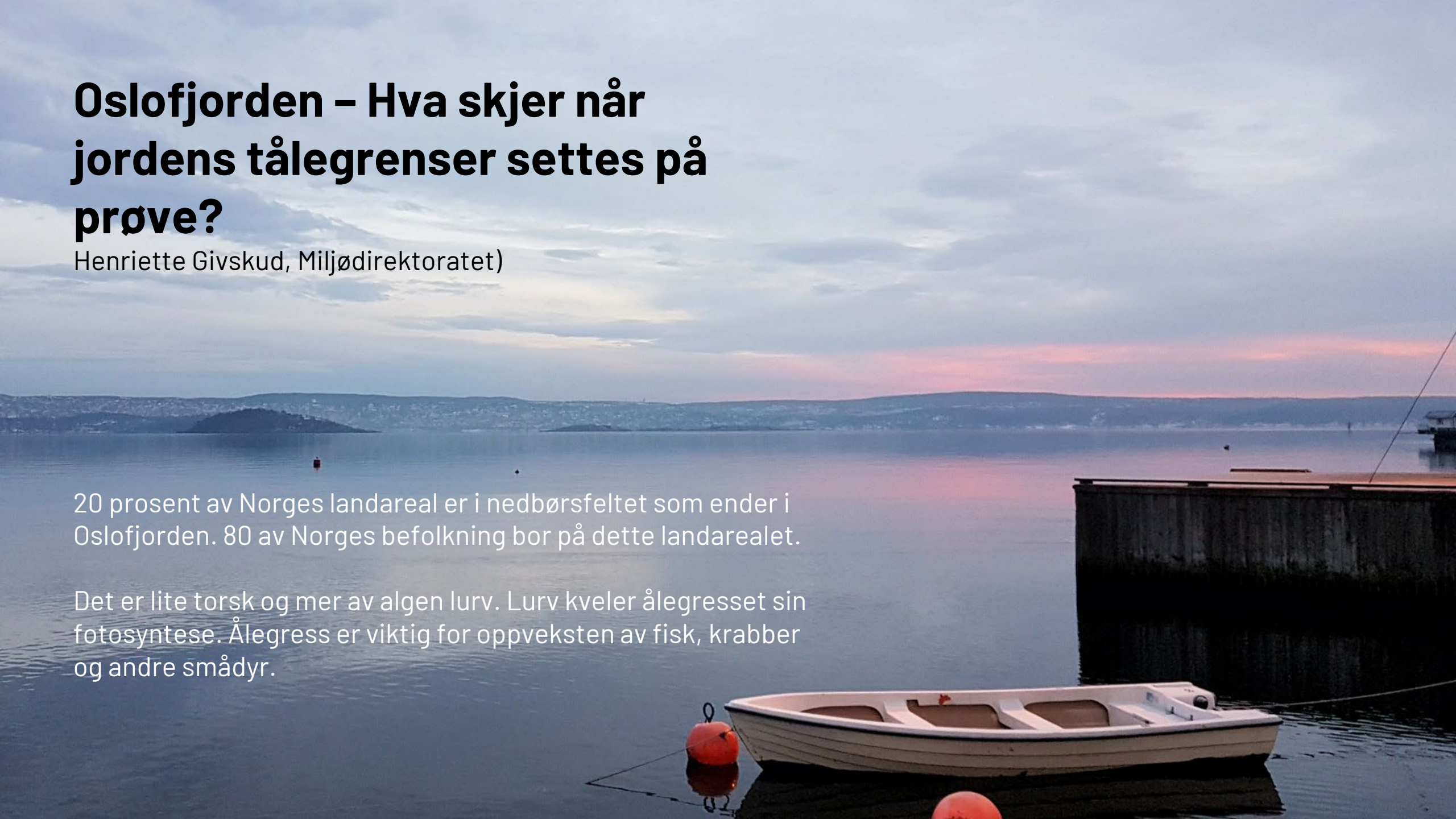
Alle personer og sektorer må bidra
med ideer og samarbeide for å
skape denne endringen».

Oslofjorden – Hva skjer når jordens tålegrenser settes på prøve?

Henriette Givskud, Miljødirektoratet)

20 prosent av Norges landareal er i nedbørsfeltet som ender i Oslofjorden. 80 av Norges befolkning bor på dette landarealet.

Det er lite torsk og mer av algen lurv. Lurv kveler ålegresset sin fotosyntese. Ålegress er viktig for oppveksten av fisk, krabber og andre smådyr.

Oslofjorden – Hva skjer når jordens tålegrenser settes på prøve?

Henriette Givskud, Miljødirektoratet)

Læring: Unngå at samlet påvirkning gjør at et økosystem kollapser – slik som i Oslofjorden

Ønske: Se på tvers av sektorer og lovgiving

Robuste barn vokser på trær – Prioriter tidlig naturopplevelse i barnehagen, skolen og hjemmet

Steffen Tangen, Høgskolen i Østfold

Foto: Joe Urrutia

Robuste barn vokser på trær

Innbydelse til lek i natur vs inngjerdet lekeplass

Dødt og kunstig underlag, der det ikke er variasjon i hva som skjer med underlaget, er mindre bra for hjernemodning enn naturlige underlag.

Hvilket område inviterer sterkest til lek og utforskning?

Hva med områdets tilpasninger til barnas ulike utgangspunkt?

Hvordan påvirker utforskning og lek i disse områdene barnas utvikling?

Om barn i naturen

Motorisk utvikling: Flere og mer varierte lekemuligheter gjør det lettere for alle barn å finne noe de mestrer, og slik utvikle seg gjennom lek.

Valgfrihet: Barn som kan ta flere valg har bedre hjernemodning. Effekten er større i uteskole, enn i klasserommet.

Mindre konflikter: mer harmonisk lek på tvers av grupperinger og kjønn

Friluftslivsbarometeret

 Friluftslivsbarometeret

[Om kåringen](#) [Hvordan bli bedre?](#) [Sammenligning](#)

ÅRETS FRILUFTSLIVSKOMMUNE 2025

Hvem er best på friluftsliv?

Friluftslivsbarometeret måler innsats, aktivitet, tilrettelegging og muligheter for friluftsliv i kommunene basert på 30 indikatorer innen fire temaer. Kommunene rangeres fra 1 til 357, og den med høyest poengsum for indikatorne samlet, kåres til **Årets friluftslivskommune 2025**. Formålet er å øke oppmerksomhet og satsing på friluftsliv over hele landet, slik at flere kommer seg ut på tur.

Foto: John Petter Nordbø / @jpnord

Resultat

Filter

Total poengsum

Friluftslivsaktivitet

Tilrettelegging

Areal

Planer og organisering

Plassering	Kommune	Utmerkelser	Poengsum
1.	Dielddanuorri - Tjeldsund	🏆 Årets Friluftslivskommune 2025 (+2)	68 av 100 poeng
2.	Hábmer - Hamarøy	🥈 Topp 3 i Norge totalt	67 av 100 poeng
3.	Tysnes	🥈 Topp 3 i Norge totalt	66 av 100 poeng
4.	Evenes - Evenáissá		65 av 100 poeng
5.	Molde	🥈 Best i Møre og Romsdal	63 av 100 poeng

<https://friluftslivsbarometeret.no/>

[Alle kommuner](#) ▶ Sør-Varanger

Sør-Varanger kommune

FINNMARK

Kommunen er på 55. plass på friluftsliv i Norge, med 56 poeng!

Oppsummering:

- 🏆 55. Plass i Norge
- 🏆 1. Plass i Finnmark
- 🏆 1. Plass i temaet Tilrettelegging i Finnmark
- 🏆 2. Plass i temaet Friluftslivsaktivitet i Finnmark

[Sammenlign med andre kommuner →](#)[👉 Del resultatet!](#)

Tema og indikatorer

🏆 Friluftslivsaktivitet

Temaet består av sju indikatorer som direkte eller indirekte måler aktivitetsnivået i kommunen. Dette dreier seg blant annet om medlemskap i friluftslivsorganisasjoner, refusjon av merverdiavgift for utgifter til aktivitet og aktiviteter i Friluftslivets år 2025.

[▼ Se indikatorer for Friluftslivsaktivitet \(7\)](#)

Utlånsordning for friluftslivsutstyr

Utlånsordninger for friluftslivsutstyr gir flere tilgang til nødvendig utstyr, som kan gjøre friluftsliv mer tilgjengelig og inkluderende. Indikatoren måler om kommunen har utlånsordning for friluftslivsutstyr.

100 av 100 poeng (Snitt: 60 poeng)

Hvordan bli bedre?

Kilder og metode

Informasjon på kommunens nettsider

God og lett tilgjengelig informasjon om friluftsliv kan være viktig for å komme seg ut på tur. Indikatoren måler hvor mye informasjon om friluftsliv som ligger tilgjengelig på kommunens nettsider.

60 av 100 poeng (Snitt: 29 poeng)

Hvordan bli bedre?

Kilder og metode

Snøscooterløyper i friluftslivso

Den offisielle definisjonen av friluftsliv med snøscooter kommer i konflikt med snøscooterløyper totalt i kommunens kommuneareal.

100 av 100 poeng (Snitt: 94 poeng)

Utlånsordning for friluftslivsutst

Utlånsordninger for friluftslivsutstyr. Friluftsliv mer tilgjengelig og inkludert for friluftslivsutstyr.

100 av 100 poeng (Snitt: 60 poeng)

Informasjon på kommunens nettsider

God og lett tilgjengelig informasjon. Indikatoren måler hvor mye informasjon kommunens nettsider.

60 av 100 poeng (Snitt: 29 poeng)

Årsverk innen friluftsliv

Flere folk som arbeider med friluftsliv arbeider med friluftsliv i kommunen.

20 av 100 poeng (Snitt: 23 poeng)

HVORDAN BLI BEDRE?

Informasjon på kommunens nettsider ✕

Informasjon er viktig for at befolkningen skal vite hvordan og hvor de kan komme seg ut. En god nettside kan inspirere innbyggerne til å begi seg ut i friluftslivet. Informasjon på kommunens nettside kan dreie seg om informasjon om friluftslivsområder og tilrettelagte områder, turforslag, informasjon om arrangementer og oversikt over hvilke organisasjoner som finnes i kommunen og hvordan man kan bli med i aktiviteter.

Her er noen tips:

- Lag en god underside om friluftsliv på nettsiden.
- Bruk enkel tekst og bilder for å vise frem innholdet ditt.
- Sett deg inn i perspektivet til brukeren og hva den er på jakt etter, og prøv å svar på dette tidlig.
- For å skape bedre nettsider kan du lære mer her.

Lukk ✕

[Forside](#) ► [Tips og inspirasjon](#) ► 9 tips for hvordan gjøre din nettside attraktiv og nyttig

9 tips for hvordan gjøre din nettside attraktiv og nyttig

For å tiltrekke og engasjere nye målgrupper spiller nettsiden din en avgjørende rolle. Her får du ni tips om hva du kan gjøre for å gjøre nettsiden til et effektivt verktøy for å lede folk til aktiviteter dere tilbyr.

Foto: Gard Eirik Arneberg

En nettside gjør informasjon tilgjengelig døgnet rundt og gjør det mulig å bli funnet i søkemotorer som Google. Dette gir nye målgrupper mulighet til å oppdage hva som tilbys, akkurat når de har behov for det.

I motsetning til en post i sosiale medier, som skaper oppmerksomhet i noen dager, kan en godt tilrettelagt side på ditt nettsted skape trafikk fra eksterne søk i ti år.

- Hvor godt er din nettside tilrettelagt for nye målgrupper og deres spørsmål?
- Hvordan kan nettsiden din gi raske og tydelige svar på det mange lurer på, samtidig som den leder nysgjerrige til varig aktivitet?

Ni tips til hvordan gjøre din nettside verdifull og synlig for nye målgrupper

- ▼ 1. Optimaliser landingsside(r) for aktiviteter dere tilbyr
- ▼ 2. Tilpass nettsiden ut fra perspektivet til en som er ny
- ▼ 3. Prøv brukerreiser som bør lede til din nettside
- ▼ 4. Gjør innhold på din nettside mobilvennlig
- ▼ 5. Etabler viktige landingssider og oppdater dem jevnlig
- ▼ 6. Lag tydelige titler som skiller seg ut i søkeresultater
- ▼ 7. Gjør nettsiden synlig for søk dere ønsker å ha det beste svaret på
- ▼ 8. Utnytt trafikken på nettsidens mest besøkte sider
- ▼ 9. Få oppmerksomhet og trafikk fra andre nettsider

A woman wearing a light-colored straw hat and a young girl are sitting in a bright green hammock. The woman is on the left, looking towards the girl on the right. The girl is smiling and looking towards the camera. They are outdoors, with a calm lake and a dense forest in the background. The scene is peaceful and scenic.

Utvikling og utfordringer i friluftslivet fremover

Torbjørn Lange, avdelingsdirektør Klima og Miljødepartementet

- Frivilligheten er den viktigste parten i å sikre høy deltakelse i friluftsliv.
- Kommunene har en viktig rolle i å sikre god tilgang til nærterreng.

Besøksforvaltning i mye brukte naturområder

Snorre Stener, Miljødirektoratet

Hvor står vi?

- Naturbasert reiseliv er en av Europas mest hurtigvoksende næringer
- Naturbasert reiseliv er Norges femte største eksportnæring
- Nasjonal reiselivsstrategi peker ut kursen – skal bidra til tusenvis av arbeidsplasser og halvere klimautslipp i reiselivet
- Influensere og sosiale medier påvirker ferdsel

Besøksforvaltning i mye brukte naturområder

Snorre Stener, Miljødirektoratet

«Mange ønsker besøk, men har ikke tenkt på ringvirkningene. Det gjelder å være i forkant».

«Økt tilrettelegging gir økt bruk».

«Sti, løyper og turveier er de viktigste anleggene for friluftsliv i hverdagen».

Besøksforvaltning i mye brukte naturområder

Snorre Stener, Miljødirektoratet

Stor interesse for friluftsliv og naturbasert reiseliv, og ønske om økt verdiskaping. Hva kan dette føre til?

- Slitasje og ønske om tilrettelegging
- Sjøppel, toalett, parkering og transport
- Sårbare natur- og kulturverdier under press
- Konsekvenser for lokalsamfunn
- Behov for beredskap
- Verdiskaping

Når naturen blir overbooket – Bærekraftig besøksforvaltning i Hemsedal

Hanne Lykkja, Besøksforvalter Hemsedal kommune

«Planverk kan ordne noe, men mye skjer i dialog og prosess. Prosesser mellom folk i ulike sektorer i kommunen gir resultat».

«Folk er unge, spreke og flytter hit for å være ute, sommer som vinter. Hvordan bruke dette positivt for å forbedre forholdet for viltet, og for sau og andre beitedyr og for opplevelsene til fastboende, fritidsinnbyggere og andre besøkende?».

Foto: Bjørnar Eidsmo

Når naturen blir overbooket – Bærekraftig besøksforvaltning i Hemsedal

Hanne Lykkja, Besøksforvalter Hemsedal kommune

«Hva skal vi vise frem, og hva skal vi ikke vise frem?»

«Involver lokalbefolkningen»

I Fyri trail, et terrengløp i Hemsedal, har det vært dialogmøte med grunneierne. Et resultat er at grunneierne deltar i racebriefen/ løpsmøtet med deltakerne i løpet før start. De deler sitt perspektiv og hvilke hensyn de er opptatt av at løperne tar.

Foto: Bjørnar Eidsmo

Når naturen blir overbooket – Bærekraftig besøksforvaltning i Hemsedal

Hanne Lykkja, Besøksforvalter Hemsedal kommune

«Løshunder er det største problemet i Hemsedal.»

«Rovfugl har forsvunnet fra klatrefeltene i fjellet.»

Foto: Bjørnar Eidsmo

Suksessfulle tiltak i skoler og barnehager

Ingrid Wigenstrand, Norsk Friluftsliv

«Grunnleggende friluftslivsferdigheter læres gjennom jevnlig deltakelse i friluftslivsaktiviteter».

«For å lykkes med uteskole må dette forankres i styringsdokument(er), støttes av skoleledelsen, involverte trenger kunnskap og kompetanse og forskning må ligge til grunn».

Suksessfulle tiltak i skoler og barnehager

Ingrid Wigenstrand, Norsk Friluftsliv

«Færre vokser opp med tett tilknytning til naturen. Skolene må ta et større ansvar».

Hva trenger vi nå?

Krav til skoleledere, lærerutdanningen, samarbeid mellom organisasjoner og skole, ivareta nærnaturen.

Suksessfulle tiltak i skoler og barnehager

Ingrid Wigenstrand, Norsk Friluftsliv

Plan- og bygningsloven og friluftsloven. Sammen gjør sterk – eller?

Fredrik Holth, Holth & Winge,

«Så det betyr at vi i Råde skal se på mulighetene som ligger innenfor dagens lovverk og bestemmelser. Men vi må også tørre å gjøre det beste for alle, derfor må vi skyve på regelverket for å lykkes. Jeg oppfordrer nærliggende kommuner til å gjøre det samme. For hvis du bor i en Østfold-kommune så er det fokuset på å lykkes som er det viktige for kommunen!».

Renè Rafshol, ordfører i Råde

Plan- og bygningsloven og friluftsloven. Sammen gjør sterk – eller?

Fredrik Holth, Holth & Winge,

Hva kjennetegner plan- og bygningsloven?

Sektorovergripende

Plan- og bygningsloven er ment som den «felles arena» for samfunns- og arealplanlegging. Et verktøy for å løse sektorovergripende utfordringer.

Sektornøytral

Innenfor rammen av bærekraftig utvikling er alle hensyn og interesser likestilte.

Konfliktfylt

Det meste beror på interesseavveininger og prioriteringer.

Prosesorientert

Utgangspunktet: Saksbehandling er juss. Beslutninger om arealbruk er politikk.

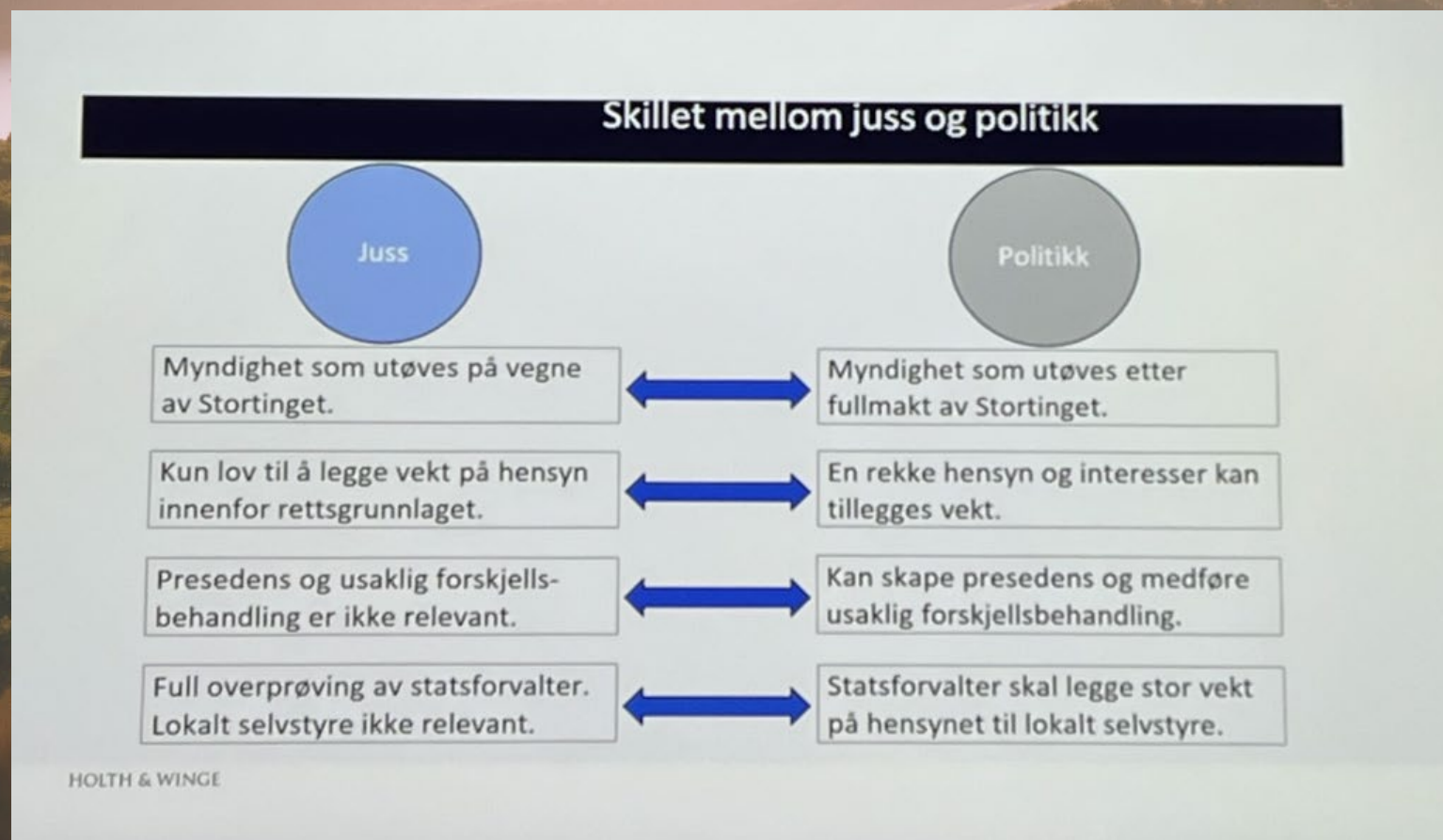
Lokalstyrt

Det er i hovedsak kommunene som bestemmer arealbruken i Norge.

(HOLTH & WINGE)

Plan- og bygningsloven og friluftsløven. Sammen gjør sterk – eller?

Fredrik Holth, Holth & Winge,

Plan- og bygningsloven og friluftsloven. Sammen gjør sterk – eller?

Fredrik Holth, Holth & Winge,

Utfordringer

Er det kommunale selvstyret en trussel mot naturen – og dermed friluftslivet?

- Ikke nødvendigvis. Det kommunale selvstyret kan være nøkkelen til en rask omstilling.
- Mens endringer på nasjonalt nivå tar tid, kan kommunene endre kurs i dag.
- Kommunene har et meget vidt handlingsrom til å treffe beslutninger som alene, og i sum, ivaretar fellesskapets verdier.

Forutsetninger for at kommunene skal forvalte arealene i tråd med nasjonale mål:

- At kommunene har kunnskap om virkemidlene i lovgivningen.
- At kommunene er villige til å bruke virkemidlene.
- At det finnes velfungerende kontrollmekanismer.

(HOLTH & WINGE)